

והניף ידו על הנהר

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כְּמוֹ שֶׁהָיָה "בִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" וגם מזה מוכן שיציאת
2 מצרים היא העיקר והגאולה העתידה היא רק בדומה לה.
3 וְלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוֹכֵן⁹, הָרִי יָדוּעַ שֶׁהַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה תִּהְיֶה
4 בְּאוֹפֵן נֶעְלָה בְּיָתֵר שְׁאֵת מִהַגְּאוּלָּה מִמִּצְרַיִם, וְכִמְבֹאֵר
5 בַּהֲפֹטֶרֶת הַיּוֹם יוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל
6 פֶּסַח (כה נאמר "עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב
7 גו' וְיֵצֵא חוּטֵר מִגֹּזַע יְשִׁי"¹⁰
8 וְגו'¹⁰ ובהמשך יש ביטויים נפלאים
9 על מלך המשיח ותיאורים נפלאים על
10 ייבורי הגאולה) גוֹדֵל הַפְּלָאָת
11 הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה שֶׁתִּפְעַל
12 שְׁנוֹי אֶפִּילוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת
13 הָעוֹלָם, וכפי שנאמר בהפטרה זו
14 וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְגו' וְאַרְיֵה
15 כִּפְקָר יֹאכַל תְּכֵן גו' לֹא יָרְעוּ
16 וְלֹא יִשְׁחִיתוּ גו' כִּי מְלֶאֶה
17 הָאֶרֶץ דַּעֲהָ אֶת הָהָי' וְגו'¹¹,
18 שְׁזָהוּ הַשִּׁנְיִים הַגְּדוֹלִים שִׁתְּחַלְּלוּ
19 בְּגִשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם בְּטַבְעָם שֶׁל הַחַיּוֹת
20 וְהַשִּׁנְיִים הַגְּדוֹלִים בְּרוּחַנִיּוֹת
21 שֶׁבְעַקְבוּתֵיהֶם כֹּל הָעוֹלָם יִהְיֶה מְלֹא
22 בְּדַעַת אֵת ה', הֵם עֲנִיָּן שְׁבֹאֲיֵן
23 עֲרוּף לֹא כֹל יַחַס וְהַשׁוּאָה לְגַבֵּי
24 הַגְּאוּלָּה מִמִּצְרַיִם וְנִעְלָה מִמֶּנָּה
25 לְאִין שִׁיעוּר, וְלִכֵּן, מֵהַ שְׁמֹזְכִירֵי
26 יְצִיאַת מִצְרַיִם גַּם לַעֲתִיד־
27 לְבָא, לְמִרוֹת שְׁלֵמוֹת הַחֲדִישִׁים
28 וְהַשִּׁנְיִים שֶׁל הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלִימָה אֵין
29 לִיְצִיאַת מִצְרַיִם חֲשִׁיבוֹת רַבָּה, הָרִי
30 זֶה בְּדֶרֶךְ טָפַל בַּלְבָּד¹², פִּינָן
31 שֶׁהַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה הִיא
32 בְּאוֹפֵן נֶעְלָה יוֹתֵר מִיְצִיאַת מִצְרַיִם
33 בְּאִין־עֲרוּף, וּבִנְיָגוֹד לְאִמּוֹר לְעִיל
34 שֶׁהַעִיקָר הִיא יְצִיאַת מִצְרַיִם וְהַגְּאוּלָּה
35 הַעֲתִידָה הִיא דָּבָר טָפַל וּמִשְׁנִי, עוֹלָה כִּי
36 לְאִמִּיתוֹ שֶׁל דָּבָר הַהִיפֵךְ הוּא הַנְּכוּן
37 וְהַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה נִעְלִית מִיְצִיאַת
38 מִצְרַיִם לְאִין שִׁיעוּר.
39 וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה כִּשֶׁם שֶׁלְּגַבֵּי הַגְּאוּלָּה
40 עֲצֻמָּה, הַגְּאוּלָּה לַעֲתִיד־לְבֹאָה נִעְלִית
41 לְאִין־עֲרוּף מִהַגְּאוּלָּה מִמִּצְרַיִם, כִּן גַּם
42 בְּנוֹגַע לְבִקְיַעַת הַנְּהָר

1 "אֶרְאֶנוּ נִפְלְאוֹת" כְּמוֹ שֶׁהָיָה "בִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
2 מִצְרַיִם". וְלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוֹכֵן⁹, הָרִי יָדוּעַ
3 שֶׁהַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה תִּהְיֶה בְּאוֹפֵן נֶעְלָה בְּיָתֵר
4 שְׁאֵת מִהַגְּאוּלָּה מִמִּצְרַיִם, וְכִמְבֹאֵר בַּהֲפֹטֶרֶת
5 הַיּוֹם ("עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב גו' וְיֵצֵא חוּטֵר מִגֹּזַע
6 יְשִׁי" וְגו'¹⁰) גוֹדֵל הַפְּלָאָת הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה
7 שֶׁתִּפְעַל שְׁנוֹי אֶפִּילוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם, וְגַר זָאֵב
8 עִם כֶּבֶשׂ וְגו' וְאַרְיֵה כִּפְקָר יֹאכַל תְּכֵן גו' לֹא
9 יָרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ גו' כִּי מְלֶאֶה הָאֶרֶץ דַּעֲהָ אֶת
10 הָהָי' וְגו'¹¹, שְׁזָהוּ עֲנִיָּן שְׁבֹאֲיֵן־עֲרוּף לְגַבֵּי
11 הַגְּאוּלָּה מִמִּצְרַיִם, וְלִכֵּן, מֵהַ שְׁמֹזְכִירֵי יְצִיאַת
12 מִצְרַיִם לַעֲתִיד־לְבָא, הָרִי זֶה בְּדֶרֶךְ טָפַל בַּלְבָּד¹²,
13 פִּינָן שֶׁהַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה הִיא בְּאוֹפֵן נֶעְלָה יוֹתֵר
14 בְּאִין־עֲרוּף. וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה גַּם בְּנוֹגַע לְבִקְיַעַת
15 הַנְּהָר דְּלַעֲתִיד־לְבָא, שֶׁהוּא עֲנִיָּן נֶעְלָה יוֹתֵר
16 מִקְרִיעַת יַם־סוּף בִּיְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹכֵן מִמֶּנָּה
17 שֶׁכְּתוּב⁵ הַפֶּה יָם לִיבְשָׁה בְּנֶהָר יַעֲבְרוּ בְּרִגְלֵ שֶׁם
18 נִשְׁמָחָה בּוֹ, וְיָדוּעַ הַפִּירוּשׁ בְּזֶה¹³, שֶׁ"הַפֶּה יָם
19 לִיבְשָׁה", בְּלִשׁוֹן עֶבֶר, קָאֵי עַל קְרִיעַת יַם־סוּף,
20 ו"בְּנֶהָר יַעֲבְרוּ בְּרִגְלֵ", בְּלִשׁוֹן עֲתִיד, קָאֵי עַל
21 בִּקְיַעַת הַנְּהָר לַעֲתִיד־לְבָא, וְעַל זֶה נֶאֱמַר "שֶׁם
22 נִשְׁמָחָה בּוֹ", שְׁדוּקָא בְּבִקְיַעַת הַנְּהָר לַעֲתִיד־לְבָא
23 הִיְהִי הָעֲנִיָּן דְּ"נִשְׁמָחָה בּוֹ" (בְּעֲצֻמוֹתוֹ כו'¹⁴),
24 וְלֹא בְּקְרִיעַת יַם־סוּף בִּיְצִיאַת מִצְרַיִם¹⁵. וְאֵם כֵּן
25 אֵינוֹ מוֹכֵן לְמָה מְדַגֵּישׁ הַכְּתוּב שֶׁבִּקְיַעַת הַנְּהָר
26 לַעֲתִיד־לְבָא תִּהְיֶה "כְּאֶשֶׁר הִיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם
27 עֲלֹתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" וּמִשְׁמַע שְׁקִרִיעַת
28 יַם־סוּף הִיא הַעִיקָר וּבִקְיַעַת הַנְּהָר רַק
29 דוּמָה לֵה, וְהָרִי כְּפִי שְׁהוֹסֵבֵר אִמְתָּה
30 חִיא לְהִיפֵךְ וּבִקְיַעַת הַנְּהָר לַעֲתִיד־לְבֹאָה
31 נִעְלִית בְּהַרְבֵּה מִקְרִיעַת יַם־סוּף, וְכֵן
32 בְּנוֹגַע לְכִלְלוֹת הַגְּאוּלָּה
33 הַעֲתִידָה מְדַגֵּישׁ הַכְּתוּב
34 שֶׁהִיא "שְׁנִית" לִיְצִיאַת
35 מִצְרַיִם, כִּלְשׁוֹן הַכְּתוּב הַמוֹבָא לְעִיל
36 יוֹסִיף אֲד' שְׁנִית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֵת שֶׁאֵר
37 עֲמוֹ, וְכִמוֹכֵן גַּם מִהַכְּתוּב "כִּימֵי
38 צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", שְׁמֹזָה
39 מִשְׁמַע שֶׁהָעֶקֶר הוּא הָעֲנִיָּן
40 דִּיְצִיאַת מִצְרַיִם דְּוָקָא הִיפֵךְ
41 הַמְּבֹאֵר לְעִיל, כִּי לְאִמִּיתוֹ שֶׁל דָּבָר
42 הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה נִעְלִית מִיְצִיאַת מִצְרַיִם
43 לְאִין שִׁיעוּר.

(9) ראה גם סה"מ תש"ח ע' 151. 10) ישע"י יו"ד, לב. שם יא, א. 11) שם יא, ו.ט. 12) ברכות יב, סע"ב. 13) מאמרי אדה"ז פרשיות ח"א ע' רנד. שער האמונה פנ"ב (פג, סע"א ואילך). 14) ראה שער האמונה שם ספנ"ו. 15) ראה מאמרי אדה"ז פרשיות שם. שער האמונה שם (פג, ב).